

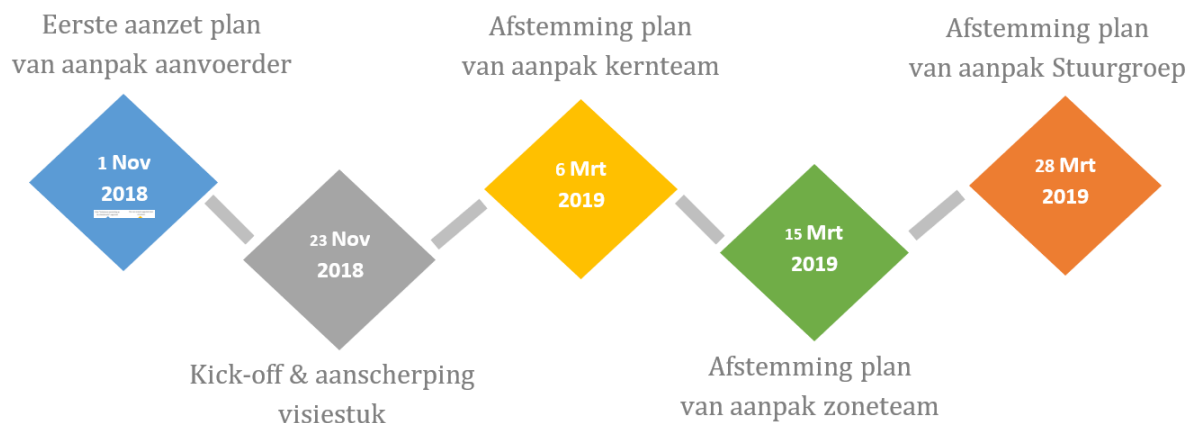
Plan van aanpak Zone 'Aansluiting op de arbeidsmarkt verbeteren'

Aanvoerder: Ellen van den Berg

In dit plan van aanpak geeft team zone 'Aansluiting op de arbeidsmarkt verbeteren' de gewenste impact van de zone over vier jaar weer en een concretisering in doelen en werkwijze voor het jaar 2019.

Totstandkoming

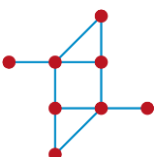
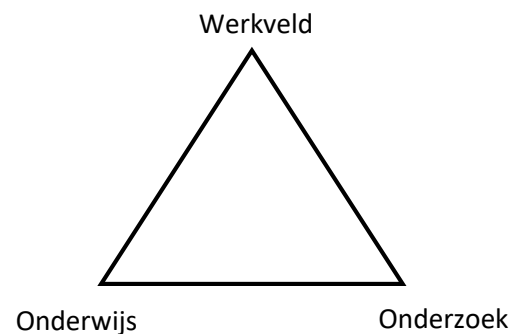
In de onderstaande figuur staat de totstandkoming van dit plan van aanpak schematisch weergegeven.

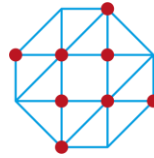

Adaptief dynamisch systeem

In het denken en werken van het zoneteam staat de hiernaast afgebeelde driehoek centraal. Deze driehoek symboliseert een adaptief en dynamisch systeem. Adaptiviteit en dynamiek komen tot uiting:

- Door studenten voor te bereiden op digitale ontwikkelingen op de arbeidsmarkt die nog niet allemaal te voorzien zijn;
- In een snelle reactie van het onderwijs op de huidige behoefte van de arbeidsmarkt als gevolg van digitale ontwikkelingen;

- In een snelle en substantiële respons van het hoger onderwijs op digitale ontwikkelingen in voorloperbedrijven en –instellingen;
- Door via onderzoek kennis te genereren waar bedrijven en instellingen in de toekomst behoefte aan hebben.

Impact versnellingsteam over vier jaar

De productieve samenwerking tussen werkveld, onderwijs en onderzoek op het gebied van digitalisering staat centraal in deze zone. Daartoe ontwikkelt zij methoden en werkwijzen die ervoor zorgen dat het Hoger Onderwijs en de arbeidsmarkt optimaal op elkaar afgestemd zijn. Dit betekent concreet dat:

- Er methoden ontwikkeld en beproefd zijn die het mogelijk maken om toekomstgerichte competentieprofielen op te stellen en te onderhouden. Er is een scan ontwikkeld waarmee zowel bedrijven/instellingen als studenten/werknemers een passend competentieprofiel kunnen genereren;
- Hoger onderwijsinstellingen hun vermogen hebben versterkt om behoeftes van de arbeidsmarkt te vertalen in onderwijs voor huidige en nieuwe doelgroepen (responsiviteit hoger onderwijs: *inside-out*);
- Hoger onderwijsinstellingen een methodiek hanteren om (gegeven de steeds kortere halfwaardetijd van kennis) de samenwerking met het werkveld zo in te richten dat ze kennis van voorloperbedrijven sneller incorporeren in het onderwijs (responsiviteit hoger onderwijs: *outside-in*);
- Hoger onderwijsinstellingen beter in staat zijn om (wetenschappelijke) onderzoeksinspanningen te vertalen naar *next practices* (praktijken van de toekomst) voor werkveld en onderwijs (valorisatie/doorwerking).

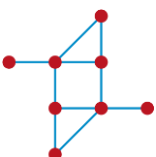
De werkzaamheden in de zone leveren ook bouwstenen op voor bestuurders in het hoger onderwijs en de landelijke en regionale overheden om hun beleid over verbetering van de aansluiting op de arbeidsmarkt aan te scherpen.

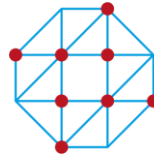
Deelresultaten 2019

Synchroon aan het werken aan de werkpakketten voeren we ook een inventarisatie uit naar stakeholders die zich beleidsmatig bezighouden met digitaliseringsvraagstukken op de arbeidsmarkt. Deze stakeholders zijn bijvoorbeeld overheidsinstanties, belangenorganisatie en onderzoeksinstituten.

Resultaat: Een kaart van de infrastructuur (netwerk van stakeholders) rond digitalisering op de arbeidsmarkt. (Deze kaart wordt gedurende het hele project geactualiseerd.)

Veel instellingen voor hoger onderwijs zijn gericht aan het werk om hun contacten met bedrijven te intensiveren. Daarnaast experimenteren de instellingen met innovatieve onderwijsvormen in veelal

hybride leeromgevingen. Ook bij de deelnemers van onze zone zijn diverse interessante initiatieven in praktijk gebracht. In 2019 functioneren kritische beschouwingen van deze experimenten als eerste stap richting de eindresultaten over vier jaar.

Werkpakket toekomstgerichte competentieprofielen

Bij twee instellingen van onze zone wordt op basis van een literatuurverkenning een casestudy uitgevoerd naar de manier waarop toekomstgerichte competentieprofielen onderdeel van het beleid en het curriculum zijn.

Resultaat: Een vergelijking tussen twee casebeschrijvingen en richtlijnen voor incorporatie van toekomstgerichte competentieprofielen in het hoger onderwijs.

Werkpakket kwalificering digitale arbeidsmarkt

Bij twee instellingen uit onze zone worden *best practices* geanalyseerd. Kenmerkend voor deze *practices* is dat zij snel inspelen op de behoefte van de arbeidsmarkt als gevolg van digitalisering.

Resultaat: Inzicht in hoe het hoger onderwijs de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt kan verbinden met onderwijsaanbod voor (nieuwe) doelgroepen.

Werkpakket voorlopende bedrijven

Twee instellingen beschrijven in de sector techniek en de sector gezondheid exemplarische cases van nieuwe kennis uit voorlopende bedrijven/instellingen en geven aan hoe die kennis zich snel een weg gevonden heeft in het hoger onderwijs. Deze bedrijven/instellingen zullen in overleg met de Sector Adviesraden geselecteerd worden.

Resultaat: Expliciete kennis van voorlopers en hoe die opgenomen kan worden in curricula voor het hoger onderwijs.

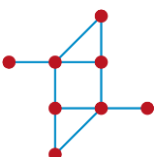
Werkpakket next practices

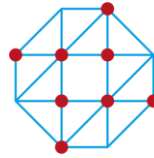
Twee instellingen analyseren hoe in hun instelling kennis voor *next practices* gegenereerd wordt.

Resultaat: Inzicht in hoe kennisbehoefte van de toekomst in kaart gebracht kan worden.

Werkwijze

Een *'open collective circle'*, waarin vanuit het team hecht samengewerkt wordt met input van buitenaf, is kenmerkend voor onze werkwijze. Het eerste jaar werken we aan de lange termijn doelen vooral vanuit de goede praktijken die al in de deelnemende instellingen aanwezig zijn. We sluiten het jaar af met een conferentie, waarin we onze resultaten breder delen en anderen de gelegenheid geven ons werk kritisch te beschouwen en input voor de komende jaren te geven. Daarnaast leveren wij vanzelfsprekend een bijdrage aan de SURF-onderwijsdagen.

Versnelling

Naarmate de dynamische driehoek werkveld-onderwijs-onderzoek beter functioneert zullen onderwijs en digitale ontwikkelingen op de arbeidsmarkt beter en sneller op elkaar afgestemd kunnen worden. Door deze driehoek centraal te stellen in deze zone wordt versnelling gerealiseerd.

Bovendien zorgt samenwerking binnen de zone voor versnelling, omdat instellingen gericht van elkaars kennis en ervaring profiteren. Het wiel hoeft maar één keer uitgevonden te worden. De samenwerking met andere zones zorgt ervoor dat de condities in het hoger onderwijs gecreëerd worden om de aansluiting op de arbeidsmarkt beter te maken. Door in een vroeg stadium wensen en mogelijkheden op elkaar af te stemmen kunnen snel slagen gemaakt worden. De aandacht voor *next practices* zorgt ervoor dat de kennis van de toekomst snel een plaats vindt in hoger onderwijsopleidingen.

Voorwaarden voor succes

- Goede interne en externe samenwerking
- Wegnemen (of minimaliseren) van regels, procedures die flexibilisering in de weg staan
- Over grenzen van instituten kunnen denken en werken
- Soepelere samenwerking in de onderwijsketen
- Arbeidsmarkt naar binnen halen (market-in in plaats van product-out)
- De dynamiek en snelheid bij digitale transformaties benutten voor deze versnellingsopgave
- Cultuurverandering: van bureaucratische oriëntatie naar een slagvaardige insteek

